

MTA TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KUTATÓKÖZPONT POLITIKATUDOMÁNYI INTÉZET

1097 Budapest, Tóth Kálmán u. 4.

Megbízott igazgató: Sebők Miklós

Tel.: + 36 1 224 6700 / 5255

E-mail: sebok.miklos@tk.mta.hu; Honlap: politikatudomany.tk.mta.hu

I. A kutatóhely fő feladatai 2018-ban

Az MTA TK Politikatudományi Intézete 2018-ban megerősítette vezető szerepét a hazai politikatudományi kutatások terén és jelentősen javította pozícióját a politikatudományi kutatással foglalkozó régiós intézmények között is. 2018-ban az Intézet vezetésével beadott Democratic Efficacy and the Varieties of Populism in Europe (DEMOS) kutatási pályázat az Európai Unió H2020 keretprogramjából mintegy egymilliárd forintos támogatást nyert el. A projektben 15 európai partner vesz részt, köztük olyan neves kutatóhelyek, mint a Hamburgi illetve a Koppenhágai Egyetem. Mindamellet az Intézet objektív mércékkel mért nemzetközi és hazai publikációs tevékenysége is javult.

Az intézet kutatói 2018-ban 125 tudományos közleményt publikáltak, ebből 16 cikk vezető (az SSCI szerinti impakt faktoros) nemzetközi folyóiratban jelent meg, amelyek összesített impakt faktora 23,444, a legmagasabb értékű pedig 3,567 volt. Az országgyűlési választáshoz kapcsolódva *Várakozások és valóságok* címmel a PTI egy 500 oldalas átfogó tanulmánygyűjteményt adott ki, melyben az intézet kutatói és egyetemi kutatók közérthető, de tárgyilagos módon dolgozták fel a választás előzményeit és eredményeit. Az intézet adja ki a *Politikatudományi Szemlét*, amely a hazai politikatudomány egyetlen referált folyóirata.

A PTI kutatói az elmúlt évben 50 nemzetközi és 53 hazai konferenciaelőadást tartottak. Több hazai és nemzetközi konferenciaszervezés mellett 2018-ban a PTI adott otthont a Magyar Politikatudományi Társaság Vándorgyűlésének, amely a hazai politikatudomány kiemelt eseménye volt. A nagy sikerű eseményen 7 szekcióban, 19 panel keretében mutatta be kutatási eredményeit a rekord számú résztvevő.

A 2018 végén elindult DEMOS mellett az NKFIH által kiírt kutatási pályázatokon a PTI kutatói két, egyenként 10 millió forint feletti támogatást nyertek: az egyik kutatás a populizmus és a közpolitika kapcsolatát, míg a másik a kortárs demokráciák plebiszciter vezérdemokratikus trendjeit vizsgálja. Mindemellet az Intézet kutatói számos egyéni (pl. Prémium ösztöndíj), konferenciaszervezési és kutatási pályázattal növelték a saját bevételeket.

II. A 2018-ban elért kiemelkedő kutatási és más jellegű eredmények

a) *Kiemelkedő kutatási eredmények*

Hungarian Comparative Agendas Project (CAP)

Az NKFIH által finanszírozott CAP kutatási projekt célja, hogy egy több tucat országot lefedő nemzetközi hálózat módszertanának megfelelően összehasonlító elemzéseket készítsen a magyar közpolitikai napirendről. A kutatók 2018-ban olyan, a tudományterület élvonalába tartozó folyóiratokban publikáltak, mint a *European Journal of Political Research*, a *European Political Science Review*, valamint a *Policy Studies*. Az intézet munkatársai ezek keretében bemutatták, hogy hogyan hatottak a kelet-közép európai választási reformok a pártok listás szavazatarányának változására. Az elemzés kulcsfogalomként épít a politikai piacokon

érvényesülő belépési korlátokra. A vizsgálat szerint a visegrádi országokban a belépési korlátok emelése valamint a pártpiac koncentrációja között szoros összefüggés figyelhető meg. Egy másik részutatás a magyar költségvetési adatokat vizsgálta 1868 és 2013 között. A tanulmány megállapította, hogy az autokratikus időszakokban a kiadások tematikus bontás szerinti adatai nagyobb volatilitást mutattak, mint 1990 után. Egy harmadik tanulmányban az elemzés azt az eredményt mutatta, hogy – szemben a nemzetközi trendekkel – a média csak kismértékben befolyásolja a szimbolikus közpolitikák napirendjét. A magyar kutatócsoport munkájának elismeréseképpen 2019-ben az MTA TK PTI ad otthont a Comparative Agendas Project éves nemzetközi konferenciájának.

Részvétel, képviselet, pártosság. Választáskutatás 2018.

Az NKFIH által támogatott választáskutatási panelvizsgálat egyedülálló módszertant alkalmaz, mely alkalmas arra, hogy egyéni szintű vélemény-változásokat vizsgáljon. A vizsgálat során ugyanazokat a válaszadókat 3 hullámon keresztül kérdezik meg ugyanazokról a témákról, ugyanazon kérdésekkel. 2017. december és 2018. január folyamán készült el a választáskutatási panel survey első hulláma 2000 fős mintanagysággal. A második hullámra 2018. március 09. – 2018. április 07. között került sor, míg a harmadik kérdés 2018. májusban történt. Magyarországon legutoljára a 2006-os választás kapcsán volt panelkutatásra kísérlet, részleges sikerrel. A 3 hullám eredményei alapján a paneltagokra vonatkozóan kiderült, hogy magasabban végeztek, mint a társadalmi átlag, továbbá jelentős túlsúlyba vannak közöttük a nagyvárosi lakosok. A 2018-as választási kampányban a választók, amikor egy pártra szavaztak legfontosabb szempontnak azt tartották, hogy erős kormány jöjjön létre, illetve, hogy az adott kormánynak mennyire rokonszenves a világnézete. A 3 legfontosabb terület, amelyet megemléstettek a kutatásban, az egészségügy, a bérek, végül a bevándorlás kérdése volt. Kitűnt a válaszokból az is, hogy a fővárosiak a legelkötelezettebbek a demokrácia iránt, a legnagyobb arányban a községben lakók tudják elfogadni a diktatúrát. Végül az eredmények világosan rámutattak, hogy az általános társadalmi közhangulat összességében közepes, se nem kimagaslóan magas, se nem kimagaslóan rossz volt a kampányban, de a gazdasági várakozások a kormány szempontjából inkább kedvezően alakultak.

Politikai kommunikáció Magyarországon, 1990 – 2015

Az OTKA/NKFIH által 2014 óta támogatott kutatás az 1990-től 2015-ig tartó huszonöt év magyarországi politikai kommunikációjának a történetét tárja fel. A hálózatelemzés és – főként – a társadalomszemiotika eszközeivel történik annak bemutatás, hogyan konstruálták meg a politikában kommunikálók a legfontosabb politikai aktorokat és ügyeket, milyen metaforákat és diskurzusokat találtak ki és használtak, milyen csatornákon kommunikáltak, és milyen további szemiotikai erőforrásokat alkalmaztak: például vizualitás és kommunikációs stílusok. A 2018-as kutatásokról nemsokára megjelenő kötet tanulmányai azt mutatják, hogy 2006 óta megnövekedett az állampolgárok politikai aktivitása, és a kommunikációban is felértékelődtek az utcai megmozdulások mind a 2010-ig, mind az azt követően kormányzó többségben levő erők ellen és – 2010 után – mellett is. A 2010-ben kormányra került pártoknak sikerült kommunikációs eszközökkel is megteremteni és fenntartani a centrális erőteret, az ellenzék viszont egyedül a közös ellenség személyében tudott megegyezni; sem a további aktorok, sem az ügyek, a metaforák, a diskurzusok, a csatornák vagy az egyéb modalitások nem tették lehetővé az ellenzéki erők összefogását.

A weberi vezetők visszatérése: a plebiszciter vezérdemokrácia, mint a demokráciákban kialakult mai politikai trendek megismerésének eszköze

Az elmúlt években a populista vezetők felemelkedése és a liberális demokráciák lehetséges dekonszolidációja vált a politikatudomány egyik legtöbbet tárgyalt témájává. A 2018-ban indult kutatással a PTI kutatóinak célja, hogy magyarázatot keressenek erre a dekonszolidációra olyan, már korábban kialakult empirikus trendek figyelembe vételével, mint a pártok, a parlamentek és a reprezentatív demokrácia más intézményeinek a hanyatlása, illetve a politikai vezetők növekvő jelentősége. A kutatók egy olyan realista demokráciaelmélet megalkotására törekednek, amely az itthon és a nemzetközi politikatudományban ismert megközelítéseknél alkalmasabb a kortárs demokráciák működésének a leírására. A kutatás első eredménye a plebiszciter vezérdemokrácia elméleti modelljének megalkotása, amely magyarázatot kínál az autoriter uralom és a demokratikus legitimitáció egyidejű jelenlétére. A projekt társadalmi hasznossága abban ragadható meg, hogy a felsőoktatás és tudományos ismeretterjesztés közvetítő mechanizmusain keresztül hozzájárulhat egy reálisabb, illúzióktól mentesebb állampolgári politikakép kialakításához. Csökkenhet az illúziók és a realitás közti szakadék érzékeléséből következő frusztráció, amely a politikai elégedetlenség és szélsőség melegágya.

A kormányzás és a közpolitikai döntések minősége

Az NKFIH FK pályázatán támogatott kutatás egy olyan objektív mércerendszerrel dolgoz ki, mely egyszerre épít a jogbiztonság fogalmára, illetve a közpolitikai sikeresség elméleti irodalmára. Ezeket az elméleti fogalmakat a rendszerváltás utáni magyar törvények és kormányrendeletek vizsgálatára alkalmazza. A vizsgálati keret újszerűségét az adja, hogy olyan, a magyar társadalomtudományban messze nem bevett Big data technikákat alkalmaz, mint a nagyméretű folyószövegek mesterséges intelligenciára épülő szövegbányászati megoldások. A projekt keretében a kutatók az 1990-2018 időszak törvényeiből (4163 db) új javított plain text korpuszt állítottak elő, valamint html állományt is készítettek minden törvényhez a webes megjelenítés minőségének javítása érdekében (például utf8 karakterkódolású fájlok megfelelő megjelenítéséhez). Továbbá ellenőrző programokat írtak a metaadatokat tartalmazó tábla (7939 rekord) hibáinak beazonosításához és javításához. A javított korpusz és metainformációs tábla a CAP projekt weboldalán (cap.tk.mta.hu) lett közzétéve. Az új adatbázisra építve megkezdődött a törvények és rendeletek rendszerváltás utáni módosítási hálózatának elkészítése, melynek publikálása 2019-ben várható.

Regionális fejlesztési kapacitások Európa perifériáin – Külföldi beruházások és uniós támogatások Kelet- és Dél-Európában

Az MTA Prémium posztdoktori ösztöndíjjal támogatott kutatás három keleti (Lengyelország, Magyarország, Románia) és két dél-európai (Portugália, Spanyolország) EU tagállam régióinak vizsgálatával a kutatás arra keresi a választ, hogy a regionális fejlesztési kapacitások hogyan befolyásolják a külföldi beruházások mennyiségét és minőségét, valamint a K+F-re és képzési projektekre költött uniós támogatásokat. 2018-ban a külföldi működőtőke beruházások és az uniós források közötti összefüggések feltárását a kutatás két ország, Lengyelország és Románia példáján vizsgálta az autóiipari ágazatban. A 2007–2013-as pályázati adatokra, valamint a két ország autóiipari cégeinek részletes pénzügyi adatait tartalmazó, saját szerkesztésű adatbázisára támaszkodva, az adatokon futtatott szelekciós modellek azt sugallják, hogy mindkét országban hasonló eséllyel nyer uniós támogatást külföldi és hazai tulajdonú autóiipari cég. Romániában azonban jóval koncentráltabb az autóiipari cégek uniós támogatásának eloszlása (arányaiban

kevesebb cég nyer átlagosan nagyobb összegeket), mint Lengyelországban, ami az ország gyengébb állami intézményi kapacitásaival magyarázható: egyszerűbb kevesebb, nagy összegű projektet adminisztrálni, mint sok, kisebb összegűt. Azonban, az elnyert források 80%-át mindkét országban eszközbeszerzésre fordították a cégek, és csupán elenyésző mértékben (10% Lengyelországban és 6% Romániában) jutott valóban innovatív K+F vagy humán erőforrás projektekre.

Intézményi reformok az öregedő társadalmakban: politikai és jogi aspektusok

Az NKFIH által támogatott kutatás kiindulópontja szerint a fejlett társadalmak politikai közössége számára az egyik legnehezebb feladat a korszerkezet folyamatos változásához, az öregedéshez történő intézményi alkalmazkodás. A kutatás a nyugati és a kelet-közép-európai társadalmaknak az öregedéshez történő intézményi alkalmazkodási stratégiáit vizsgálta. Egyik fontos eredménye, hogy az eddig felmerült választójogi reformtörekvések, amelyek a kiskorúak politikai érdekeinek nem fairnek tételezett képviselőtét igyekeznek korrigálni (például a családi választójog bevezetésével), alapvetően problematikusak a demokratikus politikai működés szempontjából. A kutatás másik fontos eredménye, hogy a makropénzügyi szempontból hosszú távon fenntarthatatlannak tűnő nyugdíjrendszerek erős túlélési képessége valójában racionális viselkedési motívumokban gyökerezik. Mindemellett a vizsgálat rámutatott arra is, hogy a nyugdíjrendszerek kitüntetett szerepe miatt a modern jóléti állami újraelosztást alapvetően életpálya-finanszírozási rendszerként célszerű felfognunk. A kutatók eredményei szerint így a kortárs jóléti államok elsősorban nem a szegénységet enyhítő jövedelemkiegyenlítő újraelosztást végeznek. Végül a kutatás az idősek erőforrás-kisajátítását állító gerontokrácia-tézist is cáfolta: a látszólag korcsoportok között történő újraelosztás valójában az életpályaszakaszok mentén történő redisztribúció.

A magyar közigazgatási kapacitás és kapacitásfejlesztés helyzete európai összehasonlításban

A kutatás megállapításai szerint a magyar közigazgatás mind az európai, mind a régiós közigazgatásfejlődési, közigazgatásfejlesztési mintázatokkal összevetve sajátos, azoktól jól megkülönböztethető fejlődési utat mutat. Ennek markáns jellemzői a szokatlanul nagyfokú centralizáció és politikai-adminisztratív kontroll, a társadalmi részvétel és transzparencia minimalizálása, és a működési hatékonyság – a szakbürokrácia instrumentális jellegének – minden más szempont elé helyezése. A folyamat részleteinek, fontosabb okainak és következményeinek azonosítása további kutatást igényel.

A politikai hatékonyságérzetre ható tényezők vizsgálata nemzetközi összehasonlításban

A kutatás a politikai hatékonyságérzet szintjére ható egyéni és kontextuális faktorokat vizsgálta 19 európai országban. Az eredmények szerint a politikai hatékonyságérzet szintjére a hagyományos szociodemográfiai faktorok és politikai viselkedéssel kapcsolatos változók mellett nem politikai jellegű, az életmódhoz köthető változók is hatást gyakoroltak. A külső politikai hatékonyságérzet szintje szignifikánsan kisebb olyan országokban, ahol az állam kiterjedtebb, a korrupciót magasabb szintűnek érzékelik az emberek és a média nagyobb szerepet játszik a politika működésében. A belső politikai hatékonyságérzetre a kontextuális tényezők kevésbé hatnak.

Az európai uniós tagság hatása a magyar közpolitikára

Az MTA Bolyai ösztöndíja által támogatott kutatás az európai uniós tagság magyar közpolitikára gyakorolt hatásának feltárása. Ez az első empirikus kutatás, amely a magyar közpolitika európaizációját vizsgálja. Az empirikus vizsgálatoknak köszönhetően megismerhetővé válik, hogy Magyarország 2004-es csatlakozása óta mennyiben feleltek meg a magyar kormányok az uniós jogszabályokkal és ajánlásokkal kapcsolatos elvárásoknak és kötelezettségeknek, illetve mely szakterületeken a legerősebb az uniós közpolitikai hatás Magyarországon. A kutatás során 2018-ban az uniós tagság hazai közpolitikára gyakorolt hatását három aspektusból (törvényalkotás a magyar Országgyűlésben, országspecifikus ajánlások megvalósítása, kötelezettségszegési eljárások) feldolgozó új adatbázisok készültek. Az első eredmények – melyek a Politikatudományi Szemle 2018/3. számában jelentek meg – a 2006–2010 és a 2010–2014 közötti kormányzati ciklusok alatt vetik össze az európai eredetű jogszabályok megoszlását. Az összehasonlítás azt mutatja, hogy 2010 után sem csökkent az európai szabályozás hatása a hazai jogalkotásra: az összes törvény bő egyharmada tekinthető EU-s eredetűnek. Az EU hatása azokon a közpolitikai területeken sem szorult vissza, amelyeken az uniónak csak támogató hatásköre van, vagyis a szabályozás átvétele nem kötelező. A társadalmi hatás szempontjából kiemelendő, hogy a kutatásnak köszönhetően empirikus alapon vonhatjuk meg annak mérlegét, miként illeszkedett be Magyarország az európai közpolitikai folyamatokba 2004 óta. Ezzel összességében a kutatás egy tényszerűbb diskurzus kialakításához járul hozzá Magyarország uniós tagságáról.

Képviselői munka és választási eredmények

A kutatás három területen vitt minket közelebb ahhoz, hogy megtudjuk, működik-e Magyarországon a személyes elszámoltatás (akár a pártok, akár a választók által). Elsőnek a képviselők tevékenységének mennyiségi mutatóit vizsgálta, rákérdezve, hogy mindez befolyásolja-e, hogy újrjelöli-e őket pártjuk a következő választáson. Az eredmények alapján elmondható, hogy a képviselőknek alapvetően két csoportja van. Azoknál, akikre a párt alapvetően csak listás képviselőként számít, a parlamenti tevékenységek hatása megmutatkozik a listás jelölésben. Ezzel szemben az egyéni kerületekben induló képviselők esetében a parlamenti munka nem számít, ami az újrjelölést illeti. Másodszor, a Strukturális Alapok elosztásának hatásait vizsgálva arra jutott a vizsgálat, hogy a győztes pályázatok értéke befolyásolja a választási eredményeket, de a hatás az egyes településeken a polgármester pártállásán is múlik. Kormánypárti polgármester esetén, a képviselő eredményei szorosabban követték a pályázati pénzek nagyságát, mint az ellenzéki településeken. Végül kimutatható, hogy a mezőgazdasági népesség arányának növekedésével párhuzamosan nő a képviselők által mezőgazdasági témában benyújtott kérdések száma. Ugyanakkor a legfontosabb kérdéstípusok területén nem mutatható ki különbség egyéni és listás képviselők között, ami arra utal, hogy a választási ösztönzők felülírják a hivatali ösztönzők hatását.

A törvényhozás alkotmánybírósági korlátozása (JUDICON)

Az utóbbi években a kelet-közép-európai régió országaiban a parlamenti többség és az alkotmánybíróság közötti konfrontáció ráirányította a figyelmet a törvényhozás és alkotmánybíráskodás viszonyára. A politikatudományi és jogtudományi szakirodalomban azonban mindeddig hiányzott annak szisztematikus vizsgálata, hogy az alkotmánybíróságok valójában milyen mértékben korlátozzák a politikai szereplők döntéseit.

A JUDICON projekt ennek a hiánynak a pótlására vállalkozik azzal, hogy egy innovatív módszertan alkalmazásával mérhetővé teszi az alkotmánybíróági döntések erősségét hat ország (Csehország, Lengyelország, Németország, Magyarország, Románia és Szlovákia) esetében. Az intézményi berendezkedés és jogtudományi (leíró) kutatások alapján arra lehetett számítani, hogy a magyar és német alkotmánybíróágok élen járnak a törvényhozások mozgásterének korlátozásában. Ezzel szemben a kutatás eredményei azt mutatják, hogy a magyar testület (amely egyébként az alkotmánybíráskodás eszköztárának legszélesebb körét használta döntéshozatalában) kevésbé korlátozó döntéseket hozott, mint a német, vagy akár a szlovák alkotmánybíróág. A korlátozás szempontjából legaktívabbnak az első szlovák alkotmánybíróág (1993-2000) tekinthető, míg a román és lengyel testületek kevésbé erős döntéseket hoztak.

A pártos polarizáció okai és hatásai

A politikai polarizáció jelenségére az utóbbi néhány évben nemzetközi szinten is nagyobb figyelem vetült, mint valaha, ennek ellenére az európai országokra koncentrált kutatások még mindig viszonylag ritkák. Ennek a hiánynak a betöltéséhez járul hozzá a polarizáció okait és hatásait vizsgáló kutatás. Mivel Magyarország az utóbbi években Európa egyik legpolarizáltabb országává vált, a témái hazai kutatása különösen aktuális. A több mint tíz év adataira és Európa harminc országára kiterjedő elemzések eddigi eredményei szerint a politikai megosztottság nagy mértékben csökkenti a gazdasági teljesítményt, és hatása akkor is igen jelentős marad, ha a növekedésben kulcsszerepet játszó, legfontosabb gazdasági tényezők hatását kiszűrjük. A korábbi kutatások elsősorban a választói viselkedés és a politikai kommunikáció szempontjai szerint vizsgálták a polarizáció szerepét, (pl. a közbeszéd minőségére, az érveken alapuló viták hatásosságára vagy a politikai kampányok stílusára gyakorolt hatását). Ezekhez képest az eredmények azt mutatják, hogy a megosztottságnak kézzel fogható, 'forintosítható' káros hatásai is vannak, amelyek további vizsgálata egy kirívóan polarizált ország esetében mindenképpen figyelmet érdemel.

A Facebook-kampány hatása a képviselőjelöltek választási eredményére

A kutatás a Facebook politikai kommunikációban játszott szerepét vizsgálja. A 2018-ban publikált eredményekből az derült ki, hogy a politikusok Facebookon nyújtott teljesítménye kicsi, de szignifikáns hatással van a választáson elért eredményükre. Ez a hatás a kétlépcsős mechanizmuson keresztül érvényesül, a pluszszavazatok azoktól a választóktól származhatnak, akik ismerőseik megosztásain keresztül találkoznak az adott politikus posztjaival. A kutatás mindemellett bemutatta a 2018-as kampány közösségi média-használatának jellemzőit. A Fidesz politikusai különösen sikeresek voltak a reakciók kiváltásában, a legnagyobb láthatóságot elérő jelöltek jelentős része azonban az ellenzéki oldalról került ki. A nem politikusokhoz vagy médiumokhoz kötődő Facebook-oldalakon a kormánypárti oldalak a kevesebb követő ellenére is nagyobb láthatóságot értek el. A médiumok esetében azonban az ellenzéki médiumok jóval nagyobb elérésre képesek a Facebookon, mint a kormánypárti médiumok.

b) Tudomány és társadalom

A Politikatudományi Intézet kutatásai és eredményei a korábbi éveknél jóval nagyobb számban jutottak el a közvéleményhez. Az országgyűlési választást feldolgozó kötet a tudományon túli

nyilvánosság számára készült, a könyv fejezeteit pedig részletesen feldolgozták különböző sajtóorgánumok. A politikatudomány relevanciáját jelzi, hogy a napi eseményeken túlmutató nagyobb összefüggéseket és trendeket vizsgáló kutatások is megjelenhettek a médiában. Szintén kiemelt médiajelenlét mellett zajlott a nemzetközi POLTEXT szövegbányászati hálózat konferenciája. Az intézet médiamegjelenéseiről a PTI honlapja rendszeresen számot ad.

A PTI 2018-ban is önálló, teltházas programot szervezett a Kutatók éjszakája programsorozatra. Az intézet öt kutatója tartott előadást, illetve szervezett interaktív, a közönséget is bevonó workshopot. A PTI 2017-ben indult blogja arra törekszik, hogy az intézet kutatásait rövid és közérthető módon mutassa be az érdeklődőknek, így a legfontosabb kutatási eredmények nem csupán a tudományos publikációkban, hanem ezen a felületen is megjelennek. Az egyes bejegyzéseket az adatok szerint ezres nagyságrendű olvasótábor követi, és a visszajelzések alapján a felsőoktatásba is eljuttatja az intézet eredményeit.

Az intézeti honlapra felkerült az összes fontos hír, az álláshirdetések, a kutatási eredmények, a konferenciák, a TK-ban közösen szervezett programok. Rendszeresen frissülnek a kutatók angol és magyar nyelvű profiljai. <http://politikatudomany.tk.mta.hu/>.

Az intézetben és a politikatudományban történő érdekes hírek, álláshirdetések, gyakornoki pozíciók, kutatási eredmények, konferenciák mind megosztásra kerültek az intézet Facebook profilján. A profilt jelenleg 1775 ember kedveli és 1811 fő követi.

III. A kutatóhely hazai és nemzetközi K+F kapcsolatai 2018-ban

Az intézet munkatársai több rangos hazai és nemzetközi konferencia szervezői voltak, valamint több nemzetközi kutatói együttműködés szervezői feladatát nyerték el és töltötték be.

- A POLTEXT szövegbányászati projekt több mint 30 külföldi előadó részvételével tartott nemzetközi konferenciát, ahol a kvantitatív szövegelemzés társadalomtudományi alkalmazásának aktuális eredményeit mutatták be.
- A POLTEXT projekt mindemellett együttműködést kezdeményezett az MTA SZTAKI-val, valamint a BME SZKT-vel a természetesnyelv-elemzés társadalomtudományi alkalmazásának, valamint a szövegbányászati eszközök mesterséges intelligenciára épülő fejlesztése kapcsán.
- Az intézet egy munkatársa a Taylor & Francis kiadó és az ECPR újonnan indult folyóirata, a Political Research Exchange szerkesztőbizottsági tagja lett.
- A PTI intézeti előadások sorozatában 2018-ban Gianvittorio Caprara (La Sapienza – University of Rome), Hanna Wass (University of Helsinki), Melani Barlai (Andrássy Universitát), valamint Ov Cristian Norocel (Université Libre de Bruxelles) mutatták be kutatásukat.
- Az intézet egy munkatársa 2018-ban a Hartwick College-ban (Oneonta, NY) tartott kurzusokat vendégoktatóként. Az intézet az év során négy fő vendégkutatót (pl. Fulbright együttműködés keretében) fogadott.
- A nemzetközi tudományos szervezetek kapcsán az intézet egy munkatársa látja el a NISPACE elnöki, valamint az IRSPM Kelet-Európáért felelős alelnöki tisztségét. A PTI egy munkatársa steering committee-tag a Comparative Candidates Survey projektben. Az intézet egy munkatársa management committee-tagja a Cost Action 17135 (Constitution-making and deliberative democracy) projektnek.

- 2018-ban a PTI szervezte a Magyar Politikatudomány Társaság Vándorgyűlését.
- A PTI az NKE Molnár Tamás Kutatóintézetével közösen szervezte meg "A valóság kihívása" című politikaelméleti konferenciát.
- Az intézet több kutatója részt vesz a BCE, illetve az ELTE ÁJK politikatudományi doktori képzéseiben, valamint a graduális szintű képzéseken egyaránt. A PTI kutatói Rajk László Szakkollégiumban, a Széchenyi István Szakkollégiumban, valamint a Bibó István Szakkollégiumban tartottak kurzusokat 2018-ban.

IV. A 2018-ban elnyert fontosabb pályázatok rövid bemutatása

Az MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont vezetésével 3 millió euró támogatást nyert a DEMOS (Democratic Efficacy and the Varieties of Populism in Europe) című H2020-as pályázat. A Boda Zsolt szakmai vezetésével működő tizenöt tagú nemzetközi konzorcium 2018 decemberében indult 3 éves kutatási programja a demokráciával kapcsolatos hatékonyságérzeteket kívánja összekapcsolni a populizmuskutatással.

Az NKFIH pályázatán több mint 14 millió forint támogatást nyert a Boda Zsolt vezette Populizmus a közpolitika-, és jogalkotásban című kutatás, amelyben a TK több intézetének kutatói a populista politikai szereplők fő mozgatóerőit és döntéshozatali mintáit vizsgálják, segítve az állampolgárokat, a civil társadalmat és a médiát is a populizmus vezérelte közpolitikai folyamatok jobb megértésében.

Az NKFIH pályázatán 13,5 millió forint támogatást nyert el a Körösi András által vezetett A weberi vezetők visszatérése című 4 éves kutatás, amely a plebiszciter vezérdemokrácia fogalmának segítségével kínál magyarázatot a demokráciákban megfigyelhető mai trendekre.

V. 2018-ban megjelent jelentősebb tudományos publikációk

Bene Márton: Sharing Is Caring! Investigating Viral Posts on Politicians' Facebook Pages During the 2014 General Election Campaign in Hungary; *Journal of Information Technology & Politics*; Vol. 14. 2017. No. 4. 387-402 p.; Impakt faktor: 2.042; <http://real.mtak.hu/89190/>

Bene Márton: Post Shared, Vote Shared: Investigating the Link Between Facebook Performance and Electoral Success During the Hungarian General Election Campaign of 2014; *Journalism & Mass Communication Quarterly*, Vol. 95. No. 2. 363-380 p.; Impakt faktor: 1,717; <http://real.mtak.hu/89191>

Békés Csaba: Hungary 1968: Reform and the challenge of the Prague Spring.; Palgrave Macmillan - In: Kevin McDermott –Matthew Stibbe (Eds.) *Eastern Europe in 1968. Responses to the Prague Spring and Warsaw Pact invasion*. London, Palgrave Macmillan, 2018, 147–167.; <http://real.mtak.hu/90088>

Boda Zsolt, Sebők Miklós (szerk.): *A magyar közpolitikai napirend. Elméleti alapok, empirikus eredmények*. Budapest, MTA TK PTI, 2018. 304. p. https://politikatudomany.tk.mta.hu/uploads/files/A_magyar_koezpolitikai_napirend_imprimatura.pdf

Böcske Balázs, Szabó Andrea (szerk.): *Várakozások és valóságok. Parlamenti választás 2018* Budapest, Napvilág Kiadó – MTA TK PTI, 2018. 502. p. <https://politikatudomany.tk.mta.hu/hirek/2018/11/uj-kiadvany-varakozasok-es-valosagok>

- Körösényi András Zsigmond; Metz Rudolf; Illés Gábor István: Broadening the limits of reconstructive leadership: Constructivist aspects of Viktor Orbán's regime-building politics; *The British Journal of Politics & International Relations*, (OnlineFirst: Online publication date: 18-May-2018), 1-19. DOI: 10.1177/1369148118775043; 2018. Vol. 20. Issue 4. 790-808 p.; Impakt faktor: 1.423; <http://real.mtak.hu/89374>
- Körösényi András Zsigmond: Political Elites and Democracy; 41-52 p. In: *The Palgrave Handbook of Political Elites*, Palgrave MacMillan, 2018. 698 p.; <http://real.mtak.hu/90097>
- Medve Bálint Gergő: The Cohesion Policy on the EU's Eastern and Southern Periphery: Misallocated Funds?; *Studies in Comparative International Development*, Springer, Vol. 53. 2018. No. 2. 218-238 p.; Impakt faktor: 0.977 (2016); <http://real.mtak.hu/89381>
- Papp Zsófia: Do Personalised Campaigns Hint at Legislator Activities? The (Lacking) Relationship Between Campaigns and Legislator Behaviour in Hungary; *Parliamentary Affairs*, Volume 71, Issue 4, 1 October 2018, 908–929. p, <https://doi.org/10.1093/pa/gsy025>, Online first, 02 July 2018, Oxford University Press; Impakt faktor: 1.163; <http://real.mtak.hu/85119>
- Papp Zsófia; Patkós Veronika: The Macro-Level Driving Factors of Negative Campaigning in Europe (A negatív kampány makro-szintű meghatározói); *The International Journal of Press/Politics*, 20 Oct 2018 online first, SAGE Journals; Impakt faktor: 2.468; <http://real.mtak.hu/89387>
- Patkós Veronika; Boda Zsolt: Driven by politics: agenda setting and policy-making in Hungary 2010–2014; *Policy Studies*, Vol. 39, 2018 - Issue 4. 402-421. p. Online first, Taylor and Francis; Impakt faktor: 0.609; <http://real.mtak.hu/90099>
- Pócsa Kálmán (ed.): *Constitutional Politics and the Judiciary: Decision-making in Central and Eastern Europe* London; New York: Routledge, 2018. 312 p.
- Sebők Miklós Bernát, Berki Tamás: Punctuated Equilibrium In Democracy and Autocracy: An Analysis of Hungarian Budgeting Between 1868 and 2013; *European Political Science Review*; Published online: 19 September 2018; Impakt faktor: 1.722; <http://real.mtak.hu/86792>
- Sebők Miklós Bernát; Horváth Attila; M. Balázs Ágnes: Electoral reforms, entry barriers and the structure of political markets: A comparative analysis (Választási reformok, belépési korlátok és a politikai piacok szerkezete: Egy összehasonlító elemzés; *European Journal of Political Research*; Vol. 57. 2018. No.4. online first; Impakt faktor: 3.567; <http://real.mtak.hu/id/eprint/86797>
- Wineroither, David Martin; Seeber Gilg: Three Worlds of Representation: A Linkage-Based Typology of Parties in Western and Eastern Europe; *East European Politics and Societies*; Vol.32. 2017. No.3. 493-517 p.; Impakt faktor: 0.4; <http://real.mtak.hu/90103/>